

Slovo k povzbuzení na neděli 9. března 2025, na **První neděli postní – C**
Biblická čtení: Dt 26,4-10; Ž 91; Řím 10,8-13; Lk 4,1-13

Milé sestry, milí bratři,

na první neděli postní rok co rok slyšíme o **čtyřicetidenním pokušení Páně na poušti**. Hovoří o něm všechna tři synoptická evangelia. Matouš a Lukáš nám předkládají **konkrétní podobu** tří ďábových pokušení Ježíše (byť v rozdílném pořadí druhého a třetího), zatímco Marek dává jen souhrnnou zprávu, že Kristus byl po křtu veden Duchem na poušť, kde byl pokoušen od ďábla.

Novozákonní **Ježíšova pokušení** – spolu se starozákonními pokušeními Adama – jsou jakýmsi **prototypem všech pokušení** všech lidí. První Adam – stejně jako mnohdy my – pokušením podléhá, zatímco **Kristus**, Boží Syn, Nový Adam nad nimi vítězí, a tak nám otevírá cestu z nich.

Novozákonní vyprávění je koncipováno tak, aby ukázalo, jak **ďábel**, padlý anděl a personifikace zla, **umně** hraje na struny **Ježíšovy lidské duše** nabízející jí **naplnění** jejích jinak dobrých tužeb a potřeb: Naplnění touhy po potěšeních a radostech (ať je z kamenů chléb), touhy po majetku, štěstí a majetku (všechna království ti dám) a touhy po slávě a šťastném a naplněném životě (vrhni se dolů a andělé tě zachrání). Ovšem **za cenu poslechnutí ďábla**, sklonění se před ním.

Ne nepodobně – ďábel, zlo – hraje na struny i **našich potřeb a tužeb**. Nabízí jejich **naplnění**, ovšem za cenu **sklonění se** před ním, za cenu nějakého **zla**, lži či zrady. A my často **podléháme**.

Touhy po štěstí, radosti, naplněném životě bez velkých starostí, ale třeba i po troše úspěchu a uznání či přiměřeném hmotném zabezpečení, jsou určitě docela **přirozené, pochopitelné** a hodné naplnění, je-li to možné. A **všichni** je nějak máme. A je to dobře.

Nicméně právě ony se mohou stát našim **úskalím** a často i stávají. Pokud se ve snaze po jejich naplnění **uchýlíme** ke **zlu**, skloníme se před zlem, přestaneme mu odolávat. Když vlastní prospěch a potěchu povýšíme **nad dobro** jako takové, jímž je v posledku Bůh sám. Když své dobro dosahujeme **bez ohledu** na dobro druhých lidí a světa.

Není totiž samo o sobě špatné mít potěšení, majetek a úspěch, ale **ďábelskými** se stanou, když jsou dosaženy **na úkor** druhých a světa, anebo přímo **za cenu** nějakého **zla**, ublížení druhým a světu, bezohlednosti k nim. Anebo když člověka natolik omámí, že **se stane zlým a sobeckým**.

Jistě, jsou tací, kteří jsou přesvědčeni a připomínají, že už sama existence každého z nás a naplnění jejích potřeb je vždy **nějak na úkor** jiných. Protože svět, i při všem svém bohatství, není nekonečný a nevyčerpatelný a jeho bohatství se vždy musí dělit počtem lidí. Podobně nejsou neomezené síly společenství lidí.

S nespravedlností globálního světa jako obyčejní lidé toho mnoho asi **neuděláme**. Ale je dobré si to uvědomit, **zpokornět** a pokusit se **pomoci** v těch oblastech, kde větší spravedlnost a ohleduplnost jsou aspoň trochu **v naší moci**. Což jsou především naše vztahy, **naše mikrosvěty**, rodiny, pracoviště, farnost a tak dále.

Tam, kde žijeme, totiž zpravidla podléháme **pokušením**. Tam s obrácením – s odvrácením se od zla o od sebe k Bohu, dobru, lidem a světu – je třeba **začít**.

Ale pak je třeba i myslet aspoň nějak na ony **globální** nespravedlnosti, na všechny vzdálené, na jejichž úkor my v bohatší a šťastnější části světa nějak žijeme. Což v praxi znamená nejspíš nějakou formu dobročinnosti, například aspoň formou **postní almužny**.

Že **žití na úkor** – samozřejmě nejen v hmotném smyslu, ale i v mnoha dalších i nehmotných ohledech – je možná **největším pokušením**, které na člověka doléhá, **shrnutím** všech

předešlých, naznačuje i **pořadí**, v jakém nám evangelista Lukáš ďáblova pokušení Pána Ježíše předložil. Biblické mentalitě totiž nějak odpovídá, že **třetí, poslední** v pořadí je možná největším a obě předešlá v sobě nějak zahrnujícím.

«Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů! Je přece psáno: Svým andělům vydá o tobě příkaz, abys nenarazil nohou na kámen»: **Ne**, druzí lidé a okolní svět **nejsou naši andělé**, kteří by nás měli nosit na rukou, abychom nenarazili nohou o kámen. Druzí lidé a svět zde **nejsou** od toho, aby nám **jen sloužili**, aby se jen nám vedlo dobře.

Vůlí Boží, věříme, je, abychom si všichni **navzájem** sloužili, podle svých možností, abychom – známým rčením – se nechtěli jen vézt, abychom nebyli oněmi pověstnými taženými, kteří se jen nechají druhými táhnout. V jakémkoli smyslu. «Jeden druhého břemena neste, a tak naplníte zákon Kristův» píše svatý Pavel v Listě Galatským.

I **ostatní** mají podobné potřeby, tužby a práva jako my. Na **každém** z nás je, **aby** se – podle svých sil a možností a s Boží pomocí – **snažil** být také **prospěšný**, nežil bezohledně a na úkor (jakýkoli) těch druhých, ale **snažil se sloužit**, jakkoli. Když už nemůže svými silami, svou prací, tak třeba svou laskavostí, moudrou zkušeností a modlitbou.

Hodnota člověka není pochopitelně ve výkonu, ale v něm samém. **Mravnost člověka** je však skutečně v touze a snaze konat dobro, v činu, v nežítí jen pro sebe, ale pro Boha, druhé a svět. V touze a snaze **být reálně prospěšný**, třeba i nepatrně, třeba i skoro neviditelně. Nejde-li to už jinak, aspoň laskavostí navenek a ve skrytu srdce láskou, modlitbou a pokáním.

Milé sestry, milí bratři, naplnil-li Pán Ježíš tajemně svou **přítomností** všechna naše pokušení, i proto je **přijal a podstoupil**, pak **volejme** k němu o pomoc, až na nás **dolehnou**. Volejme o pomoc, abychom i my – **spolu s Kristem** – dokázali aspoň nějak **řici**: «Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha». Abychom **nepodlehli zlu** při touze po štěstí, nasycení a neplněném životě. Za cenu zla se tyto dobré a skoro Boží touhy stávají ďábelskými. A nakonec nám ani štěstí, ani nasycení ani život nepřinesou.

Život s sebou prostě přináší **situace** pokušení, kdy je třeba **dát přednost vyšším dobrům**, než jsou jen **naše potřeby**, dobrům **pravdy, lásky a milosrdenství**. Protože je **Bůh** a protože je **věčnost**.